Sociaal Duurzaam Weststellingwerf

Gemeentehuis
Griffioenpark 1, Wolvega

Postadres
Postbus 60, 8470 AB Wolvega

Telefoon
140561

Fax
(0561) 61 36 06

Internet
www.weststellingwerf.nl

E-mail
info@weststellingwerf.nl

Wolvega, 15 januari 2021

Referentienummer: 009899625
Documentnummer: 0098274923

Behandeld door G. Stam,

Onderwerp: art 31 RvO Veenweide SDW

Beste meneer Bron,

U heeft vragen gesteld als bedoeld in artikel 31 RvO met betrekking tot het Veenweideprogramma 2021-2030.Hierover heeft de raad op 7 december jl. een voorstel besproken om een zienswijze in te dienen. Bijgaand treft u de antwoorden op de vragen aan. De vragen gaan over een document van de provincie en het wetterskip. Voor de beantwoording hebben we hen geraadpleegd. Dat, alsmede de vakantieperiode, heeft ertoe geleid dat we de antwoorden u niet binnen de gestelde termijn hebben kunnen doen toekomen. Daarvoor onze verontschuldigingen.

1. Waarom kiest de provincie voor een geringere daling (2 mm p.j.) dan de RLI adviseert?
Met dit programma conformeert de provincie zich aan de doelstellingen die in het klimaatakkoord zijn afgesproken en met de aanpak die is uitgewerkt in het Veenplan die door de minister in de kamerbrief van 13 juli 2020 aan de 2e kamer is aangeboden.
(https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/07/13/kamerbrief-over-inzet-en-maatregelen-in-de-veenweidegebieden-veenplan-1e-fase)
De RLI doet de aanbeveling om de bodemdaling in 2030 met 50% te reduceren en dit vast te leggen in de omgevingswet. Over deze aanbeveling zijn nog geen nadere afspraken gemaakt en besluiten genomen. De provincie verwacht dat er een sterkere mate van vernatting nodig is om deze scherpere doelstelling te halen. Hier zullen dan ook meer middelen voor nodig zijn.

2. Op blz. 27 staat: "De jaarlijkse CO2 reductie die met dit peilbeheer bereikt kan worden is op grond van de huidige kennis berekend op ruim 0,25 Mton ton CO2 (t.o.v. 2020; zie Achtergronddocument). Daarnaast verwachten we een verdere vermindering door vernatting van natuurgebieden. Er zijn nog onzekerheden over de CO2-uitstoot." Om de beoogde 0,4 megaton CO2 equivalenten in 2030 te halen, zal de vernatting dus 0,15 Mton ton CO2 moeten opleveren. Op grond van welke inzichten, aannames baseert u deze reductie door vernatting?
De jaarlijkse uitstoot is nu (2020) 1,8 Mton voor het hele Friese veenweidegebied. Met het peilbeheer dat de provincie en het waterschap nu voor ogen hebben in het veenweidegebied (grondwaterstand 40 cm onder maaiveld in agrarisch gebied), zal er een reductie gaan volgen van 0,25 Mton. De doelstelling van 0,4 Mton reductie is ten opzichte van 1990 (zie blz 25 Achtergronddocument). Het gat tussen 0,4 Mton en 0,25 Mton (=0,15 Mton) wordt opgevuld met de extra vernatting in de natuurgebieden en de CO2 besparing die al plaats heeft gevonden tussen 2020 en 1990.

3. Wat is de opdracht voor dergelijke gebiedsplatforms of -commissies en wat is de formele bevoegdheid van dergelijke platforms?
Het gebied Aldeboarn de Deelen is het eerste gebied waar nu een formele gebiedscommissie wordt ingesteld. Deze gebiedscommissie (een adviescommissie volgens de provinciewet) krijgt de opdracht om een ontwerp Gebiedsplan te maken volgens de Wet inrichting landelijk gebied (Wilg). De gebiedscommissie biedt dat ontwerp Gebiedsplan als advies aan GS aan met het verzoek dit vast te stellen en ter inzage te leggen. In andere gebieden kunnen op vergelijkbare wijze gebiedscommissie worden ingesteld, afhankelijk van de fase van een proces. De gebiedscommissies, met vertegenwoordiging van de diverse betrokken belangen, krijgen een belangrijke rol in het gebiedsproces.

4 Vindt besluitvorming in de platforms plaats op basis van stemming (of unanimiteit)? Indien er gestemd wordt, wat is de stemverhouding ('one man, one vote')?
Bij vergelijkbare gebiedscommissie is het gebruikelijk dat de commissie besluit bij meerderheid van stemmen. Afwijkende standpunten kunnen in het besluit tot uitdrukking worden gebracht.

"Daarom benoemen we in dit programma een streefpeil voor de grondwaterstand van gemiddeld 40 cm onder het maaiveld voor de gebieden met een veenpakket van meer dan 80 cm dik en een kleidek dunner dan 40 cm."

5. Per wanneer?
Bij het streven naar een gemiddelde grondwaterstand van 40 cm onder het maaiveld willen we uitgaan van het HAKLAM principe (hoger als het kan, lager als het moet). Dit geeft flexibiliteit in het peilbeheer. De hierbij behorende bandbreedte in het peilbeheer wordt vastgelegd in een peilbesluit. Nieuwe peilbesluiten zijn het sluitstuk van een proces met de streek. Dus pas als er in het gebied een nieuw peilbesluit is vastgesteld wordt het aangepaste peilbeheer van kracht

6.. Worden er normen (indicatoren) gebruikt voor de te bereiken doelen op de ijkmomenten? Zo ja, welke indicatoren worden gebruikt voor 2022 en 2026? Indien er geen indicatoren worden gebruikt, hoe wordt dan de stand van zaken beoordeeld ('gemeten')?
Op de ijkmomenten wordt er gekeken of we al op de juiste weg zijn voor de doelen in 2030. De vier doelen worden op de volgende manier gemonitord:
* Beperking CO2 uitstoot (0,4 Mton): Voor het meten van het beperken van de CO2-uitstoot wordt aangesloten bij het Nationaal Onderzoek Broeikasgassen Veenweide (NOBV). Op het moment meet men op 16 locaties in Friesland CO2, dit zal nog verder worden uitgebreid
* Beperking bodemdaling: Er is een landelijk dekkend meetnet dat gebruikt kan worden om de jaarlijkse bodemdaling te meten
* Realiseren klimaatbestendig watersysteem: Voor het realiseren van het klimaatbestendig watersysteem gaat het om twee onderwerpen. Enerzijds gaat het om voldoende waterbeschikbaarheid, anderzijds gaat het om het aanpassen van het watersysteem om extreem natte perioden te kunnen opvangen.
Voor wateroverlast zijn een aantal normen vastgesteld waarop kan worden getoetst (regionale normering wateroverlast). Voor waterbeschikbaarheid zijn geen vastgestelde normen.
* Toekomstperspectief voor de landbouw: Voor het monitoren van de ontwikkelingen in de landbouw, met name de ontwikkeling en toepassing van nieuwe en houdbare verdienmodellen, sluiten het Programma aan bij de monitoring in het kader van de provinciale Landbouwagenda. Daarnaast wordt er een vinger aan de pols gehouden bij de gebiedsprocessen en pilots.

Op de ijkmomenten in 2022 en 2026 wordt er ook nadrukkelijk gekeken naar de beschikbaarheid van financiële middelen voor het programma.

7. Graag ontvangen wij deze MKBA.

MKBArapport_Friese_Venen.pdf (witteveenbos.com)

8. a. Vindt u in dit licht dat de uitspraak van Geart Benedictus (voorzitter van de groep van zeven landbouwpartijen in de veenweide): "'Het kan spannend worden. De landbouw heeft een troefkaart in handen. Zonder medewerking van de boeren wordt het veenweideplan niet gerealiseerd" (https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2020/11/04/benedictus-veenweideboer-niet-aan-ketting-met-peilmaatregelen), bijdraagt aan het creëren van maatschappelijk draagvlak en samenwerking met de partijen in het gebied?

b. Als u dit vindt, vernemen wij graag waarom u dit vindt.

c. Als u dit niet vindt, wat betekent dit dan voor de beoogde samenwerking en het te creëren draagvlak?

Het veenweideprogramma heeft de nodige gevolgen voor de landbouw. Wij begrijpen dat er zorg is bij die sector over allerlei maatschappelijke opgaven en hoe dat uitpakt voor de bedrijfsvoering van de individuele bedrijven. Wij delen die zorg en daar is in de zienswijze van de gemeenteraad ook het nodige over gezegd. Ook de provincie geeft aan dat om die reden een duurzaam toekomstperspectief voor de landbouw als specifiek doel in het veenweideprogramma is opgenomen. In het programma is opgenomen dat de landbouw gesteund wordt bij de noodzakelijke aanpassingen en dat er flankerend beleid wordt ingezet om de onevenredige nadelige effecten voor individuele agrarische ondernemers te mitigeren of te compenseren. De overheden willen samen met de sector op zoek naar oplossingen.

9. O.a. de NOS constateert: 'Nederland dreigt in 2020 veel meer CO2 uit te stoten dan is afgesproken. Volgens drie gerenommeerde onderzoeksbureaus komen we niet verder dan een CO2-reductie van 15 procent ten opzichte van 1990' (https://nos.nl/artikel/2262179-nederland-haalt-co2-doelstelling-bij-lange-na-niet.html).
Is deze constatering aanleiding om versnelling aan te brengen in de realisatie van de doelen? Zo ja, hoe zal die versnelling er uit gaan zien? Zo nee, waarom niet?

De reductiedoelstelling die is vastgesteld is gebaseerd op het Klimaatakkoord. Het Klimaatakkoord (2019) stelt een landelijke doelstelling van 1,0 Mton jaarlijkse reductie in 2030 uit de veenweidegebieden. Friesland zorgt voor 40% van de landelijke uitstoot van broeikasgassen uit veen en het veenweidegebied in Friesland heeft ongeveer 40% van het totaal oppervlak aan veenweidegebied binnen Nederland. Daarom is de doelstelling van 0,4 Mton in het Friese Veenweideprogramma volgens de provincie een passende doelstelling. De reductiedoelstelling van 20% dateert van eerder en bij het vaststellen van deze doelstelling zijn geen afspraken gemaakt om een deel hiervan te realiseren in de veenweidegebieden.
Alle verschillende bedrijfssectoren moeten een bijdrage leveren aan de CO2 reductie. Ook de landbouw heeft ten opzichte van 1990 al een bijdrage geleverd. Wij zien op dit moment dan ook geen aanleiding om versnelling aan te brengen in de reductie van broeikasgassen uit het Friese Veenweidegebied.

10. Mag de eerste zin gelezen worden als een inspanningsverplichting (d.w.z. partijen zullen zich inspannen om de genoemde resultaten te bereiken, maar garanderen dat resultaat niet) van de Provincie en het Wetterskip?

We streven ernaar om ons gezamenlijk te committeren aan de inspanningen uit het Veenweideprogramma 2021-2030, en niet aan de uitkomsten. Op dit moment zijn er nog onzekerheden over de effectiviteit van bepaalde maatregelen en over het verkrijgen van voldoende financiële middelen om maatregelen overal uit te rollen. We gaan daarom pas aan de slag in een gebied als er voldoende middelen zijn om dat zinvol te doen.

2. Als dit het geval is, dan is de volgende vraag: aangezien u afhankelijk bent van de medewerking van vele andere partijen en niet alle partijen op dit moment dezelfde doelen voor ogen hebben (zie bijv. de vraag over de opmerking van Geart Benedictus), is de vraag wat de waarde is van deze inspanningsverplichting?

Alle partijen hebben dezelfde doelen voor ogen. LTO Nederland heeft zich (voorwaardelijk) gecommitteerd aan het klimaatakkoord en wil haar bijdrage leveren aan het verminderen van de bodemdaling en de uitstoot van broeikasgassen. Bij de landbouwsector is er vooral zorg voor de gevolgen voor de individuele melkveehouders in het gebied en hoe hier mee om wordt gegaan. Deze

zorg is begrijpelijk, want de marges in deze sector staan nu al onder druk en er is onzekerheid over de toekomst bij de individuele agrarische ondernemers.

11. Hoe gaat u de resultaten monitoren (zie ook de vraag over de ijkmomenten)?
Zie antwoord ijkmomenten

12. Kunt u uitleggen wat bedoeld wordt met 'no regret' maatregelen? En om welke maatregelen gaat het?
'No regret' maatregelen zijn de maatregelen die, ongeacht het toekomstscenario, uitgevoerd kunnen worden zonder dat daar 'spijt' door ontstaat. Hierbij gaat het met name om flexibel peilbeheer en diverse pilots en onderzoeken. Denk hierbij aan 'Boeren meten water', pilot hoogwatervoorzieningen, bodemvruchtbaarheidsproeven, grondwatergestuurd peilbeheer, slootonderhoud, begreppeling, weidevogelbeheer en de maatregelen in het kader van de regiodeal natuurinclusieve landbouw. Met deze pilots kan meer inzicht worden verkregen in de effectiviteit van mogelijke maatregelen, maar ook in de mogelijkheden die andere verdienmodellen bieden. Een andere 'no regret' maatregel is dat in deze gebieden kan worden ingezet op het vrijwillig aankopen van gronden wanneer deze een bijdrage leveren aan het bereiken van de maatschappelijke opgaven.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Weststellingwerf,
de secretaris, de burgemeester,



